

IKEBANA

IKEBANA on perinteinen japanilainen taidemuoto, jossa luonto ja ihminen kohtaavat.

Ikebana kehittyi japanilaisten buddhalaismunkkien temppelisiin valmistamista uhrikukka-asetelmista. Kukkienasettelutaide oli aikoinaan yksinomaan pappien, samuraiden ja hoviyylimystön yksinoikeutta eli 'miesten kulttuuria'. Vasta 1860-luvulla naisille myönnettiin virallisesti lupa opiskella ikebanaa.

Ikebanan periaatteena on yhdistää luonto ja ihmisuus kukkien ja muiden asetelman rakenneosien sommittelun kautta. Asetelma tehdään yleensä yhdestä suunnasta katsottavaksi ja se asetetaan näytteille seinän viereen. Symbolinen katsoja ikebanalle on aurinko.

Ikebanan keskeisiin elementteihin kuuluu kolmioajattelu, samoin kuin ihmisen olemukseen kuuluu kolme eri ulottuvuutta: ruumis, sielu ja henki. Asetelma rakennetaan kolmen pääoksan varaan: taivas-ihminen-maa (Sogetsu koulukunnan mukaan: SHIN – taivas, henki, tulevaisuus, SOE – ihminen, sielu, nykyisyys ja HIKAE – maa, menneisyys). Asetelman lähtökohtana voivat olla kaartuvat tai suorat linjat, lehtien pinnat, maljakon muoto, tilan käyttö. Klassisissa asetelmissa korostetaan linjoja, ei niinkään kukkien väriloistoa. Tavoitteena on zeniläisen periaatteen mukaisesti taide ilman taidetta "Artless Art".

Epäsymmetrian ohella asetelmien tärkein ominaisuus on tyhjä tila. Tavoitteena on harmonia ja tasapaino. Myös ympäristö mihin asetelma tehdään, on tärkeä. Ikebana henkittää ympärillään olevan tilan. Perusasetelmista on lukuisia muunnelmia. Pääoksa voidaan asetella pystyyn, vinoon, vaakasuoraan tai alaspäin.

Tämän päivän merkittävintä modernia koulukuntaa edustaa Sogetsu-koulu, jonka perusti Sofu Teshigahara vuonna 1927. Koulukunta pyrkii yksilöllisen ilmaisun kehittämiseen. Vaikka Sōfu oli ensimmäisiä asetelmissaan kuolleita tai nuutuneita elementtejä käyttäneitä ikebana-taiteilijoita, ja käytti kukkien ja kasvien rinnalla muitakin epäsovinnaisia materiaaleja, kuten kangasta, peltiä ja kuivattuja kasveja, hänen koulunsa perustuu kuitenkin vahvasti japanilaiseen perinteeseen. Sōfun tavoitteena oli luoda nykyaikaista ikebanaa sisällyttämällä asetelmien tyyliin länsimaisia vaikutteita. Asetelmista pyritään tekemään eläviä veistoksia. Eri materiaaleja ei vain asetella, vaan tarkoituksena on perehtyä uudella tavalla niiden antamiin mahdollisuuksiin.

Hanna Holopainen

Lähteet:

Helsinki Chapter of Ikebana International ry

<http://www.ikebanayhdistys.net/6>

Suomalais-Japanilainen yhdistys ry

<http://www.suomi-japani.net/>

Wikipedia

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Ikebana>